

1839-08-02

AFSENDER

N. F. S. Grundtvig

MODTAGER

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Arkivplacering:
Mappe 15 nr. 18

TRANSSKRIFTION

Skovgard – Museet mappe 15-18

Christianshavn 2den Aug. 1839

Højtærede, kjære Fru Schouw!

Tillad mig ved denne Lejlighed at skrive til Dem og bede Dem ei alene bringe Baronen og Baronessen min og Families Tak for den nyeste Prøver paa Deres mærkværdige Godhed for os, men ogsaa bevidne Dem min Sorg over at Deres Enighed hardtad skal være indskrænket til Deres fælles gode Tanker om mig, og venskab for mig! Jeg havde begyndt et langt Brev til Baronessen, men jeg afbrød det mismodigt ved Tanken om hvorlidt hun, som De hørte, var vant til at høre den Sandhed af mig jeg dog aldrig kunne fordølge, naar jeg skulde have mindste Haab om at bidrage til et taaleligere Forhold hvor et Ønskeligt maa synes ganske umuligt. Vil De dog ikke prøve Deres Held med dem begge, eller dog med Baronesse, da mit Ord dog i det mindste tilsyneladende gjælder mere for Baronen, men uden at det kan nytte saalænge Baronessen vil blive ved at behandle ham som en Byrde og Plage, hun bare ønske at være kvit og, uden al den skam og Ærgelse, hun kan have for sin uværdige og utaalelige Opførsel. Kan De, gode Frue, dog ikke overbevise Deres Søster om at dels skulde Hun være den Sidste, der benægtede hvad næppe nogen af os tvivler om: at Baronen ved al sin Urimelighed Plumshed, Mistænkelighed og Drilleri, kun alt for ? dog baade elsker og agter hende, dels om det og dels om, at det jo her slet ikke var Spørgsmaalet om, hvem der har den meste Skyld, men kun om den grænseløse Ulykke, der truer dem begge og alt hvad der afhænger af dem eller er sammenknyttet med dem. Mod sig selv, sine Børn og sine sande Venner skulde Baronessen

-2-

have Medlidenhed, om hun end slet ingen havde mod den forstyrrede ulykkelige Mand, der aabenbart langt mindre end hun er i Stand til roligt overlæg og til kraftig udførelse af en ny Livsplan, som jo her er aldeles nødvendigt, naar ikke faa Aar skal gøre hele Stillingen ubodelig. Sandelig, det ville ikke have undret mig, om Baronessen for mange Aar siden havde fundet sin Stilling utaalelig og saadan revet det ulykkelige Baand til kun skuffende, men nu med Børneflokkene, nu da de brusende Lidenskabers Tid for begge skulde være ovre, nu skulde Baronessen for en Øjeblikkelig Tilfredsstillelse af sin Forfængelighed og Eneraadighed ej ofre den Rose, hun skulde vinde som Hoved for en æret Familie og Ledestjerne i en sørgelig Forvirring. Hvorvidt det, med al fasthed paa den ene, Forsigtighed og Verbærrelse paa den anden Side, vilde lykkes Baronessen

at løse den Opgave, er vistnok et Spørgsmaal, men arbejdede kun Baronessen derpaa, da var hun under alle Omstændigheder sine Venners varme Deltagelse og alle Ædle Højagtelse vis, medens hun nu aabenbar staar Fare for at forspilde begge dele, uden paa den Wei at kunne vinde det mindste, der er værd at nævne – Jeg ved Kjære Frue! De deler omtrent min Anskuelse af det sørgelige Forhold og derfor kan jeg ikke undlade at berøre det, skjøndt De meget mulig er ligesaa raadvild som jeg, i Henseende til dels formildelse. Ægteskab mellem to Mennesker, som ikke staar ganske for hinanden, og hvoraf den ene er næsten ulægelig forvirret, er for stor en Ulykke, til for vore Øjne at kunne forvandles til hurtig Lyksalighed; men naar dog Parterne har, som mig her synes, begge

-3-

Af Naturen mere Forstand, Dybde, Sandhed, Kjærlighed og Ædelmodighed end de fleste, maa man dog ikke opgive Haabet om at Forholdet, som har overstaat den farligste Tid, kan i eftertanken mildere Dage blive anderledes taaleligt og fredeligt, end jeg nu med bedrøvelse saa det, gjerne vilde jeg jo skrive til dem begge, som af mig har fortjent al den Venskab jeg kan vise, men i min raadvildhed vidste jeg intet bedre end at skrive til Dem, da et blot taksigelsesbrev under disse omstændigheder aldrig kunde være saa velment eller klinge saa varmt, at det jo i mine Øjne blev utaaleligt koldt og stift, det ved jeg gode Frue! De i alt fald vil sige vennerne, som virkelig bekymrer mig.

Hjertelig Hilsen fra min Kone og mig til ??? Thorvaldsen og til de smaa.

Med Højagtelse og Venskab

N.F.S.Grundtvig

2. august 1831

mappe 15 nr 18

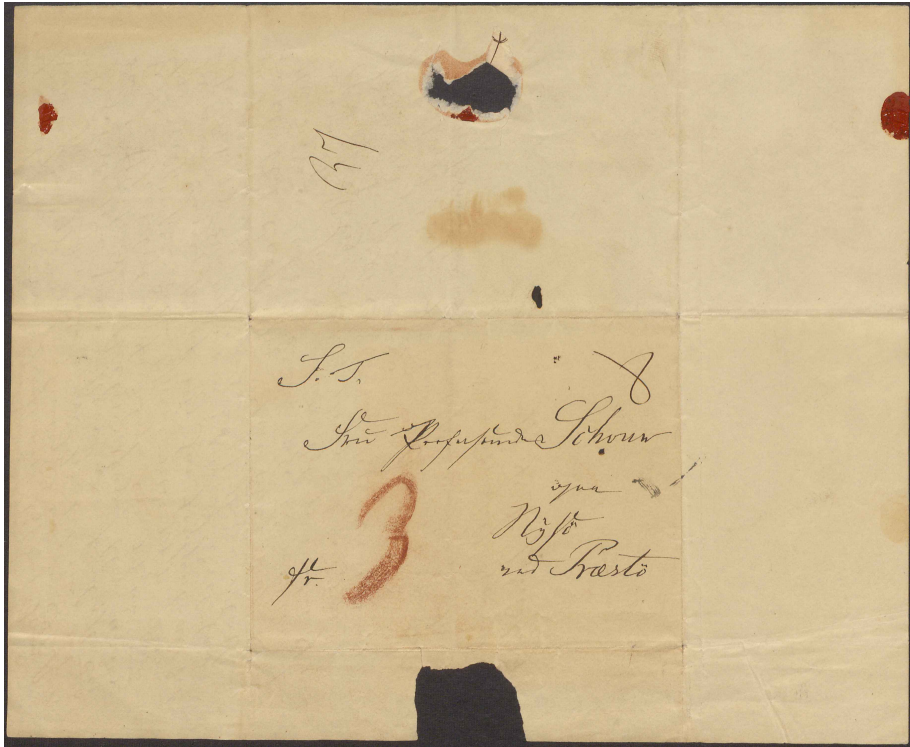
Højtærede, kære fru Schouw!

Tillad mig ved denne lejlighed at skrive til Dem, og bede Dem alene bringe baronen og baronessen min og familiens tak for de nyeste prøver på deres markværdige godhed for os, men også bevidne dem min sorg over, at deres enighed (hardtad) skal være indskrænket til deres fælles gode tanker om mig, og venskab for mig! Jeg havde begyndt et langt brev til baronessen, men jeg afbrød det mismodig ved tanken om, hvorlidt hun, som De hørte, var vant til at høre den sandhed af mig, jeg dog aldrig kunne fordølge, når jeg skulle have mindste håb om at bidrage til et tåleligere forhold, hvor et ønskeligt må synes ganske umuligt. Vil De dog ikke prøve Deres held med dem begge, eller dog med baronessen, da mit ord dog i det mindste tilsyneladende gælder mere for baronen, uden at det kan nytte, sålænge baronessen vil blive ved at behandle ham som en byrde og plage, hun bare ønsker at være kvit og, uden al den skam og ærgrelse, hun kan for sin uværdige og utålelige opførsel, gode frue! Ikke søster om, at skulle så den sidste, der benægtede hvad næppe nogen af os tvivler om: at baronen, med al sin urimelighed, plumphed, mistænkelighed og drilleri, sin alt for, dog både elsker og agter hende, dels om det og dels om, at det jo her slet ikke var spørgsmålet om, hvem der har den meste skyld, men kun om den grænseløse ulykke, der truer dem begge og alt hvad der afhænger af dem eller er sammenknyttet med dem! Mod sig selv, sine børn og sine sande venner skulle baronessen dog have medlidenhed, om hun end slet ingen havde mod den, ulykkelige mand, der åbenbart langt mindre end hun er istand til roligt overlæg og til kraftig udførelse af en ny ~~besvarelse~~, som jo her er aldeles nødvendigt, når ikke få år skal gøre hele stillingen ubodelig. Sandelig, det ville ikke (have) undret mig, om baronessen for mange år siden havde fundet sin stilling utålelig og sådan (vejet) det ulykkelige bånd til en, men nu, med børneflokken, nu da de brusende lidenskaber tid for begge skulle være ovre, nu skulle baronessen dog ikke have lidt så meget forgaves, eller for en øjeblikkelig tilfredsstillelse af sin forfængelighed og enerådighed (ny)offre den roes, hun skulle vinde, som hoved for en æret familie og ledestjerne! en sørgelig forvirring, hvorvidt det, med al fasthed på den ene, forsigtighed og overbærelse på den anden side, ville lykkes baronessen at løse den opgave, er vistnok et spørgsmål, men arbejdede kun baronessen derpå, da var hun under alle omstændigheder sine venners varme deltagelse og alle ædle højagtelse vis, medens hun nu åbenbar(t) (i) fare for at forspilde begge dele, uden på den vej at kunne vinde det mindste der er værd at nævne. - Jeg ved, kære frue! De deler omtrent min anskuelse af det sørgelige forfald og derfor kan jeg ikke undlade at berøre det, skønt det meget muligt er ligeså rådvildsom jeg, i henseende til dels formildelse (af) ægteskab mellem to mennesker, som ikke står for hinanden, og hvorefter den ene er næsten uløselig forvirret er for stor en ulykke, til for vore øjne at kunne forvandles til hurtig lyksalighed; men når dog parterne har, som mig har ~~synes~~, begge af naturen mere forstand, dybde, sandhed, kærlighed og ædelmodighed end de fleste, må man jo dog ikke opgive håbet om at forholdet, som har overstået den farligste tid, kan i eftertankens mildere dage blive anderledes tåleligt og fredeligt, end jeg nu med bedrøvelse så det, gerne ville jeg jo skrive til dem begge, som af mig har fortjent al det venskab, jeg kan vise, men i min rådvildhed vidste jeg intet bedre end at skrive til Dem, da et blot taksigelsestbrev under disse omstændigheder aldrig kunne være så velment eller klinge så varmt, at det jo i mine øjne blev utåleligt koldt og stift, det ved jeg, gode frue! De i alt fald vil sige vennerne, som virkelig bekymrer mig.

Hjertelig hilsen fra min kone og mig til til Thorvaldsen
og til de små.

med højagtelse og venskab

N.F.S.Grundtvig

[illegible]

af Naturns naar Stand, alder, Tæst
Sind, Hæder og Dødelighed end de fleste,
naar Man se dig eller viden præbet mig, at
Tæst, som har viden om den færdige Tæst,
der i flertallet vilde være blivt ander-
ledes, alene og færdigt, end jeg nu er
Endersel, som det er, som vilde jeg se
til den Tæst, som af mig har færdigt all det
Tæst, og den vilde mig i min viden
vilde jeg ikke, der end at der til den,
da at det Tæst og den ender den om-
værdigheden aldrig ender som vilde
eller ender som viden, at det er i ender den
den i ender det og den, det ender jeg, gode
den! den i alt det vil se den,
som vilde den mig.

Tæst, som har viden om den færdige Tæst,
der i flertallet vilde være blivt ander-
ledes, alene og færdigt, end jeg nu er
Endersel, som det er, som vilde jeg se
til den Tæst, som af mig har færdigt all det
Tæst, og den vilde mig i min viden
vilde jeg ikke, der end at der til den,
da at det Tæst og den ender den om-
værdigheden aldrig ender som vilde
eller ender som viden, at det er i ender den
den i ender det og den, det ender jeg, gode
den! den i alt det vil se den,
som vilde den mig.

Med Høflighed og Tæst
N. S. S. J. J. J.